

С Т А Н О В И Щ Е

на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ на Талгат Адилханович Конаев на тема: „Методика на обучение на Казак куреси при ученици 5-11 клас в общеобразователните училища на Република Казахстан“, в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., докторска програма „Физическото възпитание в образователната система“

Научни ръководители:

доц. Владимир Чернев, доктор
к.п.н, професор Жунисбеков Ж.И.

Наличието на адаптирани методики за обучение в общеобразователните училища, с акцент върху традиционните спортове ще повиши ефективността на физическото образование на учениците в училища на Република Казахстан. Това ще позволи не само да се подобри физическото състояние и физическата подготовка на учениците, но и да се формира в тях важни ценности за здравословен начин на живот, дисциплина и уважение към традициите на казахския народ.

В основата на настоящето изследване стои разработването и интегрирането на методика за обучение на казак куреси и джудо, която отчита особеностите и потребностите на учениците, като е адаптирана към условията на училищното образование и спомага за тяхното всестранно развитие. В тази връзка представената методика за обучение по казак куреси, съобразно потребностите на образователната система на Република Казахстан има съответната приложна стойност.

Докторската дисертация с автор Талгат Конаев е в унисон с научните изисквания в областта на теорията и методиката на физическото възпитание и

спорта. В структурно отношение представения труд се различава от общоприетите норми в България, но в същото време отговаря на изискванията за подобен род научни разработки в Република Казахстан. Представеният дисертационен труд е с общ обем от 160 страници и съдържа увод, изложение в три глави, изводи и препоръки, използвана литература и отделно приложения. Библиографската справка включва 150 литературни източника, всички на кирилица. Дисертацията е онагледена с 36 фигури и 32 таблици.

Първа глава „Педагогически аспекти на проблемите на физическото развитие на учениците“ е насочена в следните основни направления:

1. Анализ на учебните програми по физическо възпитание в Република Казахстан;
2. Характеристика на физическото развитие на децата в училищна възраст;
3. Възрастови особености на психическото развитие на децата в училищна възраст;
4. Теоретични основи на методиката на обучение по казак куреси и джудо.

В тази глава от дисертацията въз основа на голям брой литературни източници обстойно се анализират действащите учебни програми в Република Казахстан. Разглеждат се основните методически подходи за обучение при казак куреси и джудо. Тук докторантът демонстрира умения да анализира специфичната информация и изразява мнението си, което е показател за задълбочено познаване на изследвания проблем.

Следвайки утвърдените стандарти за подобен род научни разработки тази глава би трябвало да завършва с работната хипотеза на изследването. Вместо това хипотезата се намира в края на втора глава.

Глава втора „Методи и организация на изследването“ е в обем от 8 страници и има класическа структура. Целта на дисертационния труд е ясно формулирана, а поставените четири задачи, насочват изследователската работа в посока отговаряща на темата на дисертацията. Обекта и предмета на изследването са коректни и сполучливо формулирани. Изследването е проведено в продължение на две учебни

години в средно училище в град Алмати. Контингентът на изследване е съставен от общо 30 ученика разделени на контролна и експериментална групи.

Организацията на изследването е в 6 етапа и разкрива логичната последователност при разработването на дисертационния труд.

За постигане на поставената цел и решаване на задачите са използвани достатъчно на брой методи на изследване като: проучване, анализ и обобщение по литературни източници, педагогическо наблюдение, анкетен метод, педагогически експеримент.

В трета глава „Анализ на резултати от обучението в казак куреси и джудо“ в пет подглави последователно е анализиран изследователския материал. Резултатите от него са обработени прецизно и добре онагледени. Извършена е огромна работа при интерпретацията на данните, която е коректна и много подробна. Първата подглава е свързана с подробен анализ на данните от анкетното проучване проведено сред специалисти, след което се извършва анализ на нуждите на учениците участващи в класове по казак куреси и джудо.

Направените изводи и препоръки са в съответствие с резултатите от изследването. Някои от изводите се нуждаят от допълнително прецизиране.

В дисертационния труд се открояват следните приноси моменти:

- Разработена и апробирана е нова методика на обучение по казак куреси и джудо в общообразователните училища на Република Казахстан, която да доведе до подобряване на ефективността на учебния процес по физическо възпитание.

По темата на дисертационния труд докторанта представя 3 самостоятелни публикации и 1 публикации в съавторство, които са в съответствие с минималните изисквани точки за придобиване на научни степени в НСА “Васил Левски”. Авторефератът е изготвен съобразно изискванията и отразява основните и най-важни моменти от дисертационния труд.

Заключение:

Представеният докторски труд на Талгат Конаев е плод на сериозна изследователска дейност. По своя обхват и степен на анализ на получените резултати той има всички необходими елементи на завършен самостоятелен докторски труд. Считам, че той отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложението му в Националната спортна академия „Васил Левски” и му давам обща положителна оценка.

В резултат на всичко изложено до този момент с достатъчно основание предлагам на членовете на научното жури да присъдят на **Талгат Адилханович Конаев образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., докторска програма „Физическото възпитание в образователната система“.**

22.07.2024 г.

гр. София

Изготвил становище:

/доц. Любомир Борисов, доктор/